

آن سوی متن

مجموعه مقاله

علی رضا روزبهانی

هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر

www.ketab.ir

سرشناسه: روزبهانی، علی رضا، ۱۳۵۶_

عنوان و نام پدیدآور: آن سوی متن مجموعه مقالات / علی رضا روزبهانی؛ ویراستار سپیده اسکندری.

مشخصات نشر: ملایر، نشر کبریا، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۶۵ صفحه.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۸۱-۹۳-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: شعر فارسی -- تاریخ و نقد -- مقاله ها و خطابه ها

موضوع: Persian poetry -- History and criticism -- Addresses, essays, lectures

موضوع: ادبیات فارسی -- تاریخ و نقد -- مقاله ها و خطابه ها

موضوع: Persian literature -- History and criticism -- Addresses, essays, lectures

رده بندی: PIR ۳۸۱۳/۹۲۹ ۱۳۹۶

رده ی دیویی: ۸۰۱/۶۲۰

شماره کتاب شناسی: ۴۶۴۲۵۹۲

نشر کبریا

آدرس مرکز فروش: ملایر، چهار راه خیام، پاساژ قصر نور، جنبه ی همکف، ۲ ابفروشی امیرکبیر. تلفن: ۰۸۱-۳۲۲۱۱۱۴۵

نویسنده: علی رضا روزبهانی

ناشر: نشر کبریا

عکس و ویراستار: سپیده اسکندری

صفحه آرا: سمیرا حیدری

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

چاپخانه: پیشگام

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۸۱-۹۳-۲

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسنده محفوظ است.

فهرست

۱	پیش‌گفتار
۳	مرد تمام
۲۳	مسجد در آینه‌ی شنو، مولو
۴۱	رضی‌الدین آرتمانی ر سبک هند
۵۹	نقش قصه‌های حماسی در پرورش نثری کودکان و نوجوانان
۸۱	فانتزی در کودکانه‌های احمد رضا احمدی
۱۱۱	زبان در شعر احمد رضا احمدی
۱۵۱	انسان و طبیعت در شعر ابتهاج

پیش‌گفتار

دغدغه‌ای که سال‌ها مرا در دنیای ادبیات نگه داشته است، پیوند این هنر زبانی است با جامعه و کاویدن ارتباط این دو با هم. تصور این که خیام در چه فضای آمیخته با تعصب و تنگ‌بینی دست به سرودن رباعیات خویش زده و یا این که سنایی و مولوی در کدام بستر اجتماعی بالیده‌اند و شکوفا شده‌اند و کدام ویژگی‌های اجتماعی، عارفی بزرگ را از پایتخت با شکوه صفویه به خانقاه کوچکی در شهری دور افتاده کوچانده است، برایم همواره جذاب و قابل بحث بوده است.

در کلاس‌هایم نیز کوشیده‌ام با این دیدگاه، متن گذشته و معاصر را تدریس کنم و دانشجویان را تا حد توانم از این سوی متن بگردانم و به سوی دیگر آن مشتاق سازم. تلاش کرده‌ام از متون ادبی که در کلاس مطرح می‌شود، زمینه‌ای فراهم کنم تا کسانی که در آن می‌نگرند، نشانه‌هایی از زمانه و شرایط حاکم بر روزگار، خلق آن اثر را ببینند و اگر قابلیت متن اجازه دهد و تیزبینی مخاطب ادامه یابد، چه به این نگاه از گذشته بگذرد و تا زمانه‌ی ما نیز امتداد یابد.

کتاب آن سوی متن، حاصل بحث‌هایی است که دست‌کم در کلاس شکل گرفته‌اند و گفتگوهایی که پیرامون آن بحث‌ها مطرح شده است و در خلوت نیز این گفتگوها، و این بار با متن، ادامه یافته است. در «مرد تمام» به بررسی شخصیت پیر در حدیقه‌ی

سنایی و مثنوی مولوی پرداخته‌ام و در پی درک تفاوت نگاه این دو شاعر، در این زمینه بوده‌ام. در «مسجد» در آیین‌های مثنوی مولوی» به بررسی مفهوم مسجد در این کتاب سترگ پرداخته‌ام و تلاش کرده‌ام تلقی و تصور مولانا را از این جایگاه ستایش و نیایش بکاوم. در بحث «رضی‌الدین آرتیمانی و سبک هندی» کوشیده‌ام دلایل گرایش این عارف برجسته را به شیوه‌ی سرایش عراقی بررسی کنم و بدانم که چرا این عارف عالی‌قدر، به سبک زمانه‌ی خویش بی‌اعتنا بوده است. در بخش «نقش قصه‌های حماسی در پروان فکری کودکان و نوجوانان» علاقه‌مندی خود را به شاه‌نامه، این نامه‌ی گران‌قدر پارسی، نشان داده‌ام و کوشیده‌ام شگفتی خود را از گستردگی قابلیت‌های تصویری این کتاب برای نسل نوجوان نشان دهم. در بحث «فانتزی در کودکان‌های احمد رضا احمدی»، سراغ شاعری از جریان موج نو آمده‌ام تا کودکان‌هایش را با شعر پیچیده‌اش، مقایسه کنم و راهی را برای درک بهتر این شعر دشوار و این جریان مهجور. در ادامه‌اش نیز به «زبان در شعر احمد رضا احمدی» پرداخته‌ام تا تلقی و تصور او و شاعران هم‌شیوه‌ی او را از عنصر زبان، بیان کنم. و در پایان نیز رسیده‌ام به «انسان و طبیعت در شعر ابتهاج» که بحثی است پیرامون شیوه‌ی طبیعت و انسان در شعر، به ویژه در شعر ابتهاج؛ جلوه‌ای که در نهایت به این معنای با طبیعت می‌انجامد و به رابطه بی‌واسطه‌ی دو انسان، به عشق، ختم می‌شود.

اگر این کتاب دست‌آوردی دارد، تقدیم به دانشجویان عزیزم خواهد شد و اگر کژی و کاستی در سطور آن پنهان و آشکار است بر عهده‌ی این قلم خواهد بود. باشد که تنها و تنها یک جمله‌اش به گوش‌ی برسد و ذهنی را لحظه‌ای به تفکر وادارد. این گونه باد.